

Rolnummer 4045
Arrest nr. 200/2006 van 13 december 2006

A R R E S T

In zake : het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 468, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 21 van de wet van 21 juni 2006 tot wijziging van een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de balie en de tuchtprocedure voor haar leden, ingesteld door J. Van Malleghem.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters A. Arts en M. Melchior, en de rechters M. Bossuyt, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, E. Derycke en J. Spreutels, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Arts,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 14 september 2006 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 15 september 2006, heeft J. Van Malleghem, wonende te 8900 Ieper, Meensestraat 44, een beroep tot gedeeltelijke vernietiging ingesteld van artikel 468, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 21 van de wet van 21 juni 2006 tot wijziging van een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de balie en de tuchtprocedure voor haar leden, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 20 juli 2006, tweede editie.

Op 5 oktober 2006 hebben de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en J.-P. Snappe, met toepassing van artikel 72, eerste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, het Hof ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht voor te stellen een arrest te wijzen waarbij wordt vastgesteld dat het beroep tot vernietiging klaarblijkelijk ongegrond is.

De verzoekende partij heeft een memorie met verantwoording ingediend.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

A.1. Volgens J. Van Malleghem schendt de bestreden bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet omdat zij « een niet gerechtvaardigde discriminatie inhoudt met de termijn van de voorziening in cassatie die in [de] wet tot oprichting van een instituut voor de bedrijfsjuristen is bepaald en eveneens een niet gerechtvaardigde discriminatie inhoudt ten aanzien van de rechtzoekenden die in civiele zaken, waarmede de tuchtzaken worden gelijkgesteld, voor een voorziening in cassatie een termijn van drie maanden hebben om eenzelfde voorziening in te stellen ».

Hij meent dat voor het verschil in behandeling geen wettig doel voorhanden is en dat, zelfs mocht het Arbitragehof van oordeel zijn dat het op een objectief criterium steunt, er geen redelijke verantwoording voor bestaat. Hij wijst erop dat het tuchtrecht voor een groot deel bestaat uit ongeschreven regels, waardoor het formuleren van rechtsvragen die eventueel aan het Hof van Cassatie kunnen worden voorgelegd enige tijd vergt.

A.2. In hun conclusies, die werden opgesteld met toepassing van artikel 72 van de bijzondere wet op het Arbitragehof, waren de rechters-verslaggevers van oordeel dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht het Hof voor te stellen het beroep tot vernietiging klaarblijkelijk ongegrond te verklaren. Zij verwezen daarvoor naar tal van vroegere arresten van het Hof, meer bepaald de arresten nrs. 10/97, 113/98, 123/2000, 25/2001, 58/2001, 3/2002, 5/2002, 9/2002, 29/2002, 66/2002, 164/2002, 141/2003, 166/2003, 39/2004, 120/2004, 52/2005, 121/2005 en 144/2006.

A.3. In zijn memorie met verantwoording erkent J. Van Malleghem dat er slechts van discriminatie sprake zou kunnen zijn wanneer het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van de procedureregels een onevenredige beperking inhoudt van de rechten van de daarbij betrokken personen. Hij is evenwel van oordeel dat de procedure voor een bedrijfsjurist die tuchtrechtelijk wordt vervolgd en een advocaat die tuchtrechtelijk wordt vervolgd dezelfde is, namelijk de voorziening in cassatie. Ook de instantie waarvoor het beroep moet worden ingesteld is dezelfde, namelijk het Hof van Cassatie, en de vereisten voor het instellen van

een beroep zijn dezelfde, namelijk een cassatieberoep opstellen. Alleen de termijn waarbinnen het beroep moet worden ingesteld is verschillend. Hij leidt daaruit af dat het niet zou gaan om verschillende procedures voor verschillende instanties, maar eenzelfde procedure - inzake wettigheidscontrole van de genomen beslissing - voor eenzelfde instantie.

Voorts wijst J. Van Mallegheem erop dat het opstellen van een voorziening in cassatie een speciale deskundigheid vereist, reden waarom zij door een advocaat bij het Hof van Cassatie moet worden ondertekend, en dat die voorziening in beginsel het enige processtuk is dat de betrokkene kan indienen. De gemeenrechtelijke termijn voor het indienen van een voorziening in cassatie, zo merkt hij op, bedraagt drie maanden. De voorziening in cassatie is een buitengewoon rechtsmiddel en de rechtspraak van het Hof over het aanwenden van rechtsmiddelen zou derhalve niet zomaar kunnen worden getransponeerd naar het aanwenden van een buitengewoon rechtsmiddel, waarin alle middelen terzelfder tijd moeten worden voorgedragen.

De termijn om voorziening in cassatie in te stellen bedraagt één maand, maar de termijn om een memorie van antwoord op te stellen, zo merkt J. Van Mallegheem op, wordt niet geregeld zodat daarvoor de gemeenrechtelijke termijn van drie maanden geldt. Dat verschil zou een schending inhouden van de wapengelijkheid tussen de in het geding zijnde partijen alsook een discriminatie ten aanzien van de bedrijfsjuristen die over eenzelfde termijn van drie maanden beschikken als de partijen in het gemeen procesrecht.

Het komt J. Van Mallegheem ten slotte voor dat de evenredigheid van de maatregel moet worden beoordeeld aan de hand van een aantal parameters, meer bepaald de inhoudelijke invulling van het beroep, het definitieve karakter van het beroep en de buitengewone aard van het beroep. Zo dient een hoger beroep in strafzaken niet gemotiveerd te zijn en wordt ook cassatieberoep in strafzaken ingesteld door een loutere verklaring ter griffie. Hoger beroep in burgerlijke zaken moet gemotiveerd zijn en de termijn is in de regel één maand vanaf de betekening. Cassatieberoep in burgerlijke zaken moet binnen drie maanden worden ingesteld en moet op definitieve wijze alle middelen bevatten.

- B -

B.1. Artikel 21 van de wet van 21 juni 2006 tot wijziging van een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de balie en de tuchtprocedure voor haar leden heeft artikel 468 van het Gerechtelijk Wetboek vervangen. Artikel 468, § 3, van dat Wetboek bepaalt thans :

« De advocaat, de stafhouder van de Orde waartoe hij behoort en de procureur-generaal kunnen, binnen de termijn van één maand te rekenen van de kennisgeving, de beslissing van de tuchtraad van beroep aan het Hof van Cassatie voorleggen in de vormen van de voorzieningen in burgerlijke zaken.

Tenzij de beslissing anders luidt, heeft de voorziening schorsende kracht.

Wordt de beslissing vernietigd, dan verwijst het Hof van Cassatie de zaak naar de tuchtraad van beroep, anders samengesteld ».

B.2. De verzoeker vordert de vernietiging van die bepaling in zoverre zij erin voorziet dat de cassatievoorziening tegen de beslissing van de tuchtraad van beroep moet worden ingesteld binnen één maand na de kennisgeving van de uitspraak. De bestreden bepaling zou de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden doordat zij « een niet gerechtvaardigde discriminatie inhoudt met de termijn van de voorziening in cassatie die in [de] wet tot oprichting van een instituut voor de bedrijfsjuristen is bepaald en eveneens een niet gerechtvaardigde discriminatie inhoudt ten aanzien van de rechtzoekenden die in civiele zaken, waarmede de tuchtzaken worden gelijkgesteld, voor een voorziening in cassatie een termijn van drie maanden hebben om eenzelfde voorziening in te stellen ».

B.3. Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.4. Het cassatieberoep is een buitengewoon rechtsmiddel waardoor een partij in de mogelijkheid wordt gesteld om, wegens schending van de wet of wegens verzuim van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, de vernietiging te vragen van een beslissing gewezen in laatste aanleg.

B.5. Wanneer de wetgever, zoals met de bestreden bepaling, in de mogelijkheid voorziet om cassatieberoep in te stellen tegen de beslissingen van een tuchtraad van beroep, dan is hij niet verplicht om het instellen van dat cassatieberoep te onderwerpen aan dezelfde ontvankelijkheidsvoorwaarden als het instellen van een cassatieberoep tegen de beslissingen van andere tuchtraden van beroep noch aan dezelfde ontvankelijkheidsvoorwaarden als het instellen van het gemeenrechtelijke cassatieberoep in burgerlijke zaken.

Die ontvankelijkheidsvoorwaarden mogen echter niet ertoe leiden dat het recht om cassatieberoep in te stellen op zodanige wijze wordt beperkt dat de kern ervan wordt aangetast. Dit zou het geval zijn wanneer de beperkingen geen wettig doel nastreven of indien er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het

nagestreefde doel. Er is derhalve vereist dat de ontvankelijkheidsvoorwaarden niet leiden tot een onevenredige beperking van de bij de wet aan de partijen toegekende mogelijkheid om cassatieberoep in te stellen.

B.6. De regels betreffende de termijnen om beroep in te stellen zijn gericht op een goede rechtsbedeling en het weren van de risico's van rechtsonzekerheid. Die regels mogen de rechtzoekenden echter niet verhinderen de beschikbare rechtsmiddelen te doen gelden.

B.7. Zelfs indien te dezen rekening wordt gehouden met de buitengewone aard van het rechtsmiddel en met de bijzondere aard van het tuchtrecht, kan een termijn van één maand om cassatieberoep in te stellen niet worden geacht een onevenredige beperking in te houden van de rechten van de betrokken personen.

Die termijn is niet dermate kort dat hij de aanwending van het cassatieberoep buitensporig moeilijk of onmogelijk zou maken.

B.8. In de veronderstelling dat de situatie van de advocaten die een cassatieberoep instellen tegen beslissingen van een tuchtraad van beroep dienstig kan worden vergeleken met de situatie van de architecten die een cassatieberoep instellen tegen beslissingen van een tuchtraad van beroep en met de situatie van rechtzoekenden die een cassatieberoep instellen tegen de uitspraken van een hof van beroep in burgerlijke zaken, is het aangevoerde verschil in behandeling niet discriminerend.

B.9. Het middel is klaarblijkelijk ongegrond.

B.10. In zoverre de verzoeker in zijn memorie met verantwoording een discriminatie aanvoert ten aanzien van de andere partijen in dezelfde tuchtprocedure, voert hij een nieuw middel aan, dat niet ontvankelijk is.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 13 december 2006.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Arts